

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. XIII. Vtrùm Angelus plura simul congoscere poßit immediatè.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO DECIMA-TERTIA.

Vtrum Angelus plura simul cognoscere possit immediatè.

I. RESPONDEO cum S. Thoma q. 58. art. 2. Vasquez disp. 121. num. 14. & aliis communiter, posse, idque vel eodem actu, seu conceptu, vel diverso. Probatur: nulla enim in hoc apparet, vel probabilis repugnantia: nec est cur quis id Angelis denegat, cum & sensus objecta varia simul percipere possint. Deinde cum Angelus, uti iam diximus, suam substantiam naturali semper necessitate intueatur, sequeretur non posse eum ad ullum aliud objectum simul perfectè attendere, quod per se videtur incredibile. Quando ergo S. Thomas hic quaest. 58. art. 2. ait, intellectum non posse simul plura intelligere, ad summum vult, non posse intellectum plura intelligere sine ordine aliquo & subordinatione, vel inter se, vel ad aliud quod tertium, quo modo apud Vasquez hic, disp. 220. cap. 1. Aegidius, Sancti Thomae auditor cum exponit, & optimè congruit cum eo, quod supra diximus, Angelum scilicet quidquid intelligit, ex determinatione cognitionis suae substantiae intelligere, sicque cum ordine ad illam objecta alia percipere.

II. Tandem addo, licet intellectus Angelicus petat connaturaliter speciem representantem tot objecta simul, quae proinde simul cognoscere possit, non tamen ita illi objectorum numero alligatur, quin si plures & plures ei species infundantur, possit plura adhuc & plura objecta cognoscere; crescit enim perfectio & numerus actuum pro maiore perfectione principii. Nec mirum cuiquam videri debet, actus evadere posse perfectiores & perfectiores, si major semper addatur virtus in principio, ut in intentione ejusdem actus fatentur omnes, & videtur clarum in visione lucis & albedinis: quo enim gradu perfectio & intensio speciei, eodem crescit visionis perfectio.

III. Diversissimo modo se res habet in huiusmodi actionibus eliciendis, & in gestatione ponderum: unde Petrus, qui solus potest portare pondus ut quatuor, potest cum alio earundem virium portare pondus ut octo, cum tertio ut duodecim, & sic deinceps, ita ut ipsi nunquam correspondeat nisi pondus ut quatuor. At verò aliud cernitur in intellectu, Angelus enim qui cum una specie elicere potest unum actum ut quatuor, potest cum altera ejusdem rationis alium simul elicere ut quatuor, & plures ac plures similiter ut quatuor, & si postea ad eundem actum cum intellectu concurrant tres istae species, elicietur actus ut duodecim, ita tamen ut non quatuor tantum gradus correspondeant intellectui, sicut Petro in gestatione ponderis, sed omnes gradus indivisibiliter ita correspondent intellectui, & omnes similiter speciebus, ut nec hæc sine illo, nec ille sine his quidquam omnino possit, sicque quoad hoc diversissima ratio est de causis subordinatis & non subordinatis.

IV. Quare etiam arguatur major virtus posse cum aliqua specie plura, vel perfectius cognoscere, quam cum eadem possit alius intellectus, non tamen si species multiplicentur, vel intendantur, tunc enim ad plurima objecta clarè & distinctè cognoscenda extendere se potest intellectus intuitivus: quod non contingit in imaginativa, cujus species omnes, utpote à pluribus & contrariis humoribus ac

Plura simul cognoscere potest Angelus immediatè.

Quo sensu negat S. Thomas posse intellectum plura simul cognoscere.

Petit Angelus naturaliter speciem tot simul objectorum efficiendi representativam.

Diversissima ratio est in huiusmodi actibus eliciendis, & in gestatione ponderis.

Omnes gradus correspondent intellectui, & omnes speciebus.

Multiplicatis speciebus, ad plurima objecta extendere se potest intellectus intuitivus.

dispositionibus dependentes, excitari simul non possunt.

SECTIO DECIMA-QUARTA.

An unus Angelus species habeat magis universales, quam alius.

SUPPONO cum S. Thoma hic, quaest. 55. a. 3. & communi sententiâ contra Scotum in 2. d. 3. quaest. 10. posse Angelum per unam speciem plura objecta cognoscere: Primò quia potest per unum varia objecta videre, cum hoc & ab oculo corpore fieri possit. Deinde nulla omnino est repugnantia, quo minùs possit eadem species varia in actu primo representare: quod enim dicit Scotus species produci ab objectis, inprimis licet id possibile esse supra dixerimus Sect. 4. de factò tamen vix unquam contingit, cum objecta vel omnino non sint quando species in intellectu Angeli producit, vel non sint applicata. Tandem licet producerentur species ab objectis, quidni tamen poterunt duo objecta unam speciem producere, utriusque objecti representativam, sicut in libris de animâ dixi frequenter contingere in speciebus visibilibus.

Hinc infero cum P. Hurtado disp. 5. de animâ sect. 3. 4. & 5. objectum, tam intellectus quam speciei alicujus intelligibilis, saltem respectu actus clari, & intuitivi, non debere esse necessariò unum re vel ratione, ut volunt Thomistæ, sed posse esse plura ut plura, & consequenter non aliam in illo objectis unitatem requiri, quam aggregationis. Ratio est: species siquidem & potentia specificantur ab actibus, quos sigillatim & in particulari respiciunt, & non solum in genere, cum illos respiciant ut à se producendos, & consequenter ut sunt à parte rei. Actus etiam, saltem intuitivi & clari respiciunt objecta in particulari & ut plura, cum unum ab alio discernant. Cum ergo species & potentia non respiciant objecta nisi mediatè, nempe per actus à se productos, respiciunt illa ut plura, nec aliâ unitate, quam aggregationis.

Quari itaque hic solet an Angeli, quò superiores, & perfectiores sunt, eò universales habeant species. Qua in re confusissimè loquuntur Auctores. Ut ergo clariùs procedamus, dupliciter intelligi potest hæc universalitas major in speciebus Angelicis: primò ita, ut si Angelus quilibet habeat unam speciem representantem aquilas, & aliam representantem leones, Angelus huic superior, per unicam speciem & aquilas representet & leones, quæ species sine dubio universalior est præcedente, utpote quæ ad plura objecta extenditur. Secundò species dici potest universalior, quia plura ratione distincta unâ vice cum perfectiore intellectu superioris Angeli representat, utpote qui plures rationes in objecto per eam simul uno actu penetrat, quam possit Angelus inferior, nisi vel plures species adhibeat, vel sæpius per eandem operetur. Hoc sensu non difficulter salvatur major universalitas specierum pro diversitate perfectionis substantiæ, & consequenter intellectus Angelici.

In priori etiam sensu dico verisimile esse Angelum superiorem, per se loquendo habere species universaliores, seu ad plura sese objecta extendentes, quam habeat inferior: ita Suarez lib. 2. cap. 15.

I. Per unam speciem potest Angelus varia objecta cognoscere.

Duo, vel plura objecta eandem in intellectu speciem possunt producere.

II. In objectis ab Angelis per unam actum representantem, non alia requiritur unitas, quam aggregationis.

Actus clari plura objecta respiciunt, ut plura.

III. Major universalitas specierum, alicujusmodi intelligi potest.

Species universaliores, & intensiores ex parte objecti.

IV. Angelus superioris speciei habet universaliores, quam inferior.